

TARTU LINNAVOLIKOGU

OTSUS

Tartu

10.06.2021 nr LVK-O-0379

**Tartu linna arengukava 2018-2025
muutmissetepanekute ning eelarvestrateegia
aastateks 2022-2025 heakskiitmine ja avalikule
väljapanekule suunamine**

Võttes aluseks Tartu Linnavolikogu 19. aprilli 2012. a määruse nr 65 "Tartu linna arengudokumentide koostamise kord" § 11 lg 1 ja § 12 lg 4 ning arvestades Tartu Linnavolikogu 10. oktoobri 2019. a määrusega nr 79 "Tartu linna arengukava 2018-2025 uue redaktsiooni kinnitamine", Tartu Linnavolikogu

o t s u s t a b:

1. Kiita heaks Tartu linna arengukava 2018-2025 muutmissetepanekud ja suunata need avalikule väljapanekule järgmiselt:

1.1. täiendada peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga" linn sissejuhatavat osa teise lõiguga järgmiselt:

"Tartu hoolib kliimamuutustest ja arvestab selle mõjuga linnakeskkonnale. Sellepärast on Tartu eesmärk leevendada kliimamuutuste mõju ja olla osa Euroopa Liidu missioonis "100 kliimaneutraalset linna aastaks 2030".";

1.2. täiendada peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" teise lõigu viimast lauset ja sõnastada see järgmiselt:

"Linnakeskkonna kujundamisel tuleb lähtuda "15-minuti linn" põhimõtetest ning arvestada Tartu linna üldplaneeringus kehtestatud võimalustega."

1.3. täiendada peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" tegevust "Säästva elamumajanduse ja energiatõhususe põhimõtete rakendamine" järgmiste uute tegevustega:

36¹. Osalemine Euroopa Liidu missioonis "100 kliimaneutraalset linna aastaks 2030."

36². Energiapositiivse linnaosa (Energy Positive District - EPD) põhimõtete rakendamine linna planeerimistegevustes.

36³. Energiajuhtimise süsteemi rakendamine linnale kuuluvate hoonete energiatarbe s e i r a m i s e l .

36⁴. "15-minuti linn" kontseptsiooni rakendamine planeerimistegevustes.";

1.4. muuta peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" tegevust "Elanike liikumisvajadustest lähtuva transpordisüsteemi planeerimine" tegevuse nr 42 osas ja sõnastada tegevus järgmiselt:

"42. Mugava ja keskkonnasõbraliku ühistranspordisüsteemi, sh rattaringluse arendamine.";

1.5. täiendada peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" tegevust "Elanike liikumisvajadusest lähtuva transpordisüsteemi planeerimine" järgmiste uute tegevustega:

"40¹. Liikuvuskeskuste rajamine erinevate liikumisviiside sujuvaks ja turvaliseks ühendamiseks kesklinnas ja linna äärealade vahel.

40². Linna liikluse seirelahenduste arendamine (sensorid, andmehaldus jm).";

1.6. täiendada peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" tegevust "Erinevate transpordiliikide arendamine" järgmiste uute tegevustega:

"47¹. Vesinikukütuste ja teiste taastuvkütuste kasutuse soodustamine.

47². Jagamisteenuste soodustamine.";

1.7. muuta peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" tegevust "Transpordivahendite negatiivse keskkonnamõju vähendamine" tegevuse nr 53 osas ja sõnastada tegevus järgmiselt: "53. Keskkonnasõbralike sõidukite kasutuselevõtu soodustamine (metaangaasil sõitvate busside kasutuse suurendamine, elektri-, vesiniku- ja gaasisõidukite ning keskkonnasõbralike taksode eelistamine).";

1.8. täiendada peatüki "3.3. Inspireeriva elukeskkonnaga linn" viimast lõiku ja sõnastada see järgmiselt:

"Linnaplaneerimise ja linnakujunduse ülesannete täitmise eest vastutavad arhitektuuri- ja ehituse osakond, linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond ning ruumiloome osakond. Kujundatu ja kavandatu elluviimist koordineerivad linnavarade ja linnamajanduse osakond.".

2. Kiita heaks Tartu linna eelarvestrateegia aastateks 2022-2025 vastavalt lisale ja suunata see avalikule väljapanekule.

3. Määrata avaliku väljapaneku kestuseks 19. juuli - 9. august 2021. a ja avaliku väljapaneku kohaks Tartu linna veebileht.

4. Otsus jõustub vastuvõtmisele järgneval päeval.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 10.06.2021 istungi protokoll nr 51**

Ettekandja: **Reno Laidre ja Gea Kangilaski**

Õiend
Tartu Linnavolikogu Otsuse "Tartu linna arengukava 2018-2025
muutmissetepanekute ning eelarvestrateegia aastateks 2022-2025
heakskiitmine ja avalikule väljapanekule suunamine" juurde

Vastavalt Tartu linna arengudokumentide koostamise korrale vaatab linnavalitsus igal aastal üle Tartu linna arengukava ja esitab vajadusel volikogule ettepanekud selle muutmiseks. Linnavalitsus esitab Tartu linna arengukava 2018-2025 muutmiseks kaksteist ettepanekut.

Muutmissetepanekute olulisemate põhjendused on järgmised:

Uus või muutunud tegevus	Põhjus
<p>36¹. Osalemine Euroopa Liidu missioonis "100 kliimaneutraalset linna aastaks 2030.</p>	<p>Linnad on peamised kasvuhoonegaaside tekkekohad ja vajavad kliimamuutustega tegelemisel erilist tähelepanu. 100 kliimaneutraalset linna aastaks 2030 on Euroopa Komisjoni poolt algatatud kliimaneutraalsete ja nutikate linnade missiooni esmaseks peamiseks eesmärgiks. Missioon toetab linnasid nende teekonnal kliimaneutraalsusele. Ühtlasi on missiooni poolt toetatud linnad erinevate tehnoloogiate-, meetodikate- ning innovatsiooni keskusteks. Missioonis osalevad linnad on eeskujuks teistele linnadele liikumisel kliimaneutraalsuse suunas. Missioon on Euroopa Liidu Rohepöörde (Green Deal) osa ja teenib peamist EL-i kliimaeesmärki – saavutada kliimaneutraalsus aastaks 2050.</p>
<p>36². Energia-positiivse linnaosa (Energy Positive District - EPD) põhimõtete rakendamine linna planeerimistegevustes.</p>	<p>Positiivsed energiapiirkonnad (PED) on linnade piirkonnad, mis suudavad genereerida rohkem (taastuv)energiat kui nad tarbivad. See on võimalik ainult siis, kui energia lõpptarbimine on väga madal ja erinevad sektorid (ehitus, tööstus, transport, elamumajandus jt) saavutavad kõrge energiaefektiivsuse. PED-ide eesmärgiks ei ole ainult aastase energiakasutuse netoülejäägi saavutamine, vaid ülejäävat energiat tuleb ka nutikalt ja hoolikalt hallata (salvestus jmt), et elektri jaotus- ja ülekandevõrkudele ei tekiks lisakoormust, kuna PED-idest peaks saama süsinikdioksiidivaba tuleviku standard. Linnapiirkondade üleminek süsinikuneutraalsetele kogukondadele on märksa laiem, kui energeetiline mõde. See ei hõlma mitte ainult tehnoloogiate arengut, vaid oluline on ka üldsuse kaasamine ja ka uute ärimudelite loomine.</p>

<p>36³. Energiajuhtimise süsteemi rakendamine linnale kuuluvate hoonete energiatarbe seiramisel.</p>	<p>Soovitakse rõhutada energiajuhtimise süsteemi rakendamise olulisust linnale kuuluvate hoonete energiatarbe seiramisel.</p>
<p>36⁴. „15-minuti linn“ kontseptsiooni rakendamine planeerimistegevustes.</p>	<p>Kõigil linnas elavatel inimestel peaks olema juurdepääs olulistele teenustele 15-minutilise jalutuskäigu või jalgrattasõidu kaugusel.</p> <p>15-minuti linnal on neli põhiomadust:</p> <p><i>Lähedus</i>: teenused peavad olema lähedal</p> <p><i>Mitmekesisus</i>: tuleb rakendada mitmekesist integreeritud maakasutust, et tagada teenuste lähedus</p> <p><i>Tihedus</i>: kompaktsel maa-alal peab olema piisavalt elanikke/tarbijaid, et toetada mitmekesist ettevõtlust ja teenuste arendamist</p> <p><i>Tavalisus</i>: kontseptsiooni alusel arendatud linnaosad peavad olema nii tavalised ja enesestmõistetavad, et need on kättesaadavad ja taskukohased kõigile, kes soovivad seal elada.</p> <p>15-minuti linna kontseptsioon on loodud selleks, et suunata arenguid linnades selliselt, et need oleksid nagu me neid vajame: ambitsioonikad, kaasavad, mõõdetavad ja tõhusalt rakendatavad. Jalgsikäidavad ja jalgrattaga sõidetavad linnaosad peavad olema norm, mitte erand. Neile peab olema ka rahaline juurdepääs, mitte ainult füüsiline. Selleks, et juurdepääsetavus linnades tõhusalt paraneks, peab 15-minuti linna kontseptsioonil olema meie linnaaruteludes keskne roll. See on inimkeskse disaini ekvivalent linnaplaneerimises.</p>
<p>40¹. Liikuvuskeskuste rajamine erinevate liikumisviiside sujuvaks ja turvaliseks ühendamiseks kesklinnas ja linna äärealade vahel.</p>	<p>Liikuvuskeskuste eesmärgiks linna piiril on pakkuda igapäevastele autot kasutavatele pendelrändajatele mugav võimalus kasutada linnas liiklemiseks säästlikke alternatiive autole : ühistransport, jalgrattasõit, jalgsikäimine.</p>
<p>40². Linna liikluse seirelahenduste arendamine (sensorid, andmehaldus jm).</p>	<p>Soovitakse rõhutada linna liikluse seirelahenduste arendamist.</p>
<p>47¹. Vesinikukütuste ja teiste taastuvkütuste kasutuse soodustamine.</p>	<p>Soovitakse rõhutada taastuvkütuste, sh vesinikkütuse kasutuse soodustamist.</p>
<p>47². Jagamisteenuste soodustamine.</p>	<p>Soovitakse rõhutada jagamisteenuste soodustamise olulisust.</p>
<p>53. Keskkonnasõbralike sõidukite kasutuselevõtu soodustamine (metaangaasil sõitvate busside kasutuse suurendamine, elektri-, vesiniku- ja</p>	<p>Lisatakse vesinikusõidukid, kuna need on samuti olulised keskkonnasõbralikud sõidukid, mille kasutust eelistada.</p>

Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal tulenevalt majanduskeskkonnas toimuvatest muutustest. COVID-19 negatiivne mõju Eesti majandusele on osutunud kardetust väiksemaks. Lähiaastate majanduskasv on keskmiselt ligi 3% aastas.

Linnavalitsus on koostanud finantsiliselt tasakaalustatud eelarvestrateegia, milles nähakse ette perioodi lõpuks eelarve ülejäägi saavutamine. See tagab linna võimekuse lähitulevikus linnale oluliste suurte investeeringute teostamiseks. Finantseesmärkideks on lisaks eelarve tasakaalule veel põhitegevuse tulemi püsiv kasv ning netovõlakoormuse (protsendina põhitegevuse tuludest) kahanemine.

Märksõnadeks on haridus, kultuuripealinn ja rohepööre. Jätkatakse koolide investeeringute kava elluviimist ning koostatud on ka lasteaedade investeeringute kava. Tartu viib aastatel 2019-2026 ellu rahvusvahelisele žüriile välja pakutud Euroopa kultuuripealinna tegevuskava, kusjuures rahaliselt langeb projekti põhikoormus just eelarvestrateegia perioodile. Euroopa kultuuripealinnana 2024 otsib Tartu vastuseid küsimusele: mida saavad väikesed linnad ja kogukonnad teha selleks, et tagada inimkonna ellujäämine Maal. 21. sajandi suurim väljakutse on inimese tekitatud keskkonnakahju pidurdamine ja leevendamine. Tartu linn peab saavutama süsinikuneutraalsuse 2050 aastaks. Olulist tähelepanu pööratakse taastuvenergia tootmisele ja tarbimisele, säästvate liikumisviiside arendamisele ja kohanemisele kliimamuutustega. Tartu Euroopa kultuuripealinna 2024 pärandit jääb kandma Südalinna kultuurikeskus, mille keskse telje moodustavad riigile kuuluv Tartu Kunstimuuseum ja linna hallatav Tartu Linnaraamatukogu.

